

Toelichting kostenraming

Bureau Buitenhk heeft voor de doorrekening van het gemeentelijke scenario de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. **Aanbod voor in totaal 278.116 peuters in leeftijd 2,5-4 jaar, waarvan 197.600 niet-doelgroeppeuters en 80.500 doelgroeppeuters**
2. **Niet-doelgroeppeuters twee dagdelen van 3 uur gedurende 40 weken per jaar (240 uur) doelgroeppeuters vier dagdelen van 3 uur gedurende 40 weken per jaar (480 uur)**
3. **Voorschools aanbod op vve niveau, 16 peuters per groep**
4. **Kostprijs gemiddeld €8,85 per uur landelijk en gemiddeld €12,50 per uur G4**

Hieronder worden de vier uitgangspunten nader toegelicht.

Uitgangspunt 1: omvang aantal peuters

278.116 peuters, waarvan 80.484 doelgroeppeuters in de leeftijd van 2,5-4 jaar

- Voor het totale aantal peuters is gebruik gemaakt van de gegevens van het CBS over 2013. In totaal heeft Nederland 278.116 peuters in de leeftijd van 2,5 t/m 4 jaar, hiervan wonen er 42.036 in de vier grote steden (G4).
- Het aantal doelgroeppeuters voor de voor- en voerschoolse educatie verschilt per gemeente, voor het grootste deel omdat de populatie van gemeenten verschilt, maar ook door verschillen in de gehanteerde doelgroepdefinitie. Gemeenten stellen volgens de wet zelf de doelgroep vast. De Onderwijsinspectie hanteert als ondergrens het aantal gewichtenleerlingen uit het primair onderwijs, ongeveer 16%. Volgens het Ministerie van OCW loopt landelijk ruim 26% van de peuters een risico op taalachterstand en behoort daarmee tot de vve-doelgroep. In de G4 is het percentage doelgroeppeuters met gemiddeld 45% aanzienlijk hoger dan in de rest van het land. Voor het scenario is daarom onderscheid gemaakt tussen de G4 en de overige gemeenten. Voor de G4 is gebruik gemaakt van het werkelijke aantal doelgroeppeuters en voor de overige gemeenten is uitgegaan van 26% doelgroeppeuters. In het scenario wordt rekening gehouden met 80.484 doelgroeppeuters, waarvan 19.103 in de G4. De Onderwijsraad heeft voorgesteld om vanaf 2016 landelijk een brede definitie vast te stellen op basis van opleidingsniveau en etnische herkomst in navolging van de praktijk van de G4.

Uitgangspunt 2: basisaanbod ontwikkelingsrecht

Alle peuters 2 dagdelen (240 uur) en doelgroeppeuters aangevuld tot 4 dagdelen (480 uur)

- Het aanbod van twee dagdelen voor niet-doelgroep peuters sluit aan bij de oude norm voor de omvang van het peuterspeelzalaanbod. Voor doelgroeppeuters wordt dit aangevuld tot vier dagdelen op basis van de WPO.
- Het huidige peuterspeelzaalwerk werkt met dagdelen van gemiddeld 2,8 uur, waarbij de bovengrens 3 uur per dagdeel beslaat. Voor het scenario is uitgegaan van 3 uur per dagdeel.
- Het peuterspeelzaalwerk biedt 40 weken per jaar aanbod in aansluiting op het aantal weken in het basisonderwijs. De kinderopvang biedt maximaal 52 weken per jaar aanbod. Voor een groot deel van de ouders is 40 weken een goede basis, de kosten voor een basisaanbod van 52 weken zijn relatief hoog. Voor het scenario is daarom uitgegaan van een basisaanbod van 40 weken per jaar.
- Bovenstaande uitgangspunten volgend (dagdelen 3 uur en 40 weken per jaar) bedraagt het basisaanbod in het scenario voor niet-doelgroeppeuters 240 uur per jaar en voor doelgroeppeuters 480 uur per jaar.
- Ouders die behoefte hebben aan meer uren opvang kunnen aanvullend op het basisaanbod van twee dagdelen (niet-doelgroep) en vier dagdelen (doelgroep) extra opvanguren afnemen. Zij kunnen voor de kosten hiervan onder de gebruikelijke voorwaarden recht hebben op een compensatie via de kinderopvangtoeslag.

Uitgangspunt 3: kwaliteitsniveau vve basisaanbod 16 peuters per groep

- Gemeenten vinden het belangrijk dat alle peuters gestimuleerd worden om zich optimaal te ontwikkelen en zo een goede start kunnen maken in het basisonderwijs. De basisvoorziening van het gemeentelijke scenario biedt daarom een hogere pedagogische en educatieve kwaliteit dan de reguliere peuterspeelzalen en kindercentra. De voorschoolse educatie wordt geïntegreerd in de basisvoorziening aangeboden.
De incidentele kosten voor de verhoging van het kwaliteitsniveau, zoals de benodigde scholing, zijn niet meegenomen in de raming. Waar het gaat om gemeenten met reguliere peuterspeelzalen met een laag ambitieniveau (dus slechts één betaalde leidster) moet rekening gehouden worden met extra kosten.
- De randvoorwaarden voor peuterspeelzalen en kinderopvang verschillen en worden in het scenario geharmoniseerd. Een relevant voorbeeld hiervan betreft de beroepskracht-kindratio. De maximale groepsgrootte voor beide werksoorten is 16 peuters per groep. Voor peuterspeelzalen geldt echter een andere leeftijdsindeling, waardoor de beroepskracht-kind ratio 1 op 8 is voor groepen van 2,5-4 jaar. Voor kindercentra geldt een beroepskracht-kind ratio van 1 op 7 waardoor bij de maximale groepsgrootte een extra pedagogisch medewerker moet worden ingezet. De berekeningen laten zien dat een algemene verlaging van de beroepskracht-kind ratio naar het niveau van het kindercentrum een zeer hoge investering vraagt. Bovendien is voor peuters de overgang naar de kleuterklas waar veel meer kinderen in een groep zitten minder groot. In het scenario is daarom uitgegaan van een beroepskracht-kind ratio van 1 op 8.
Ook voor dit uitgangspunt geldt dat er lokale verschillen zijn, de maximale groepsgrootte is ook gerelateerd aan de beschikbare vierkante meters op de locatie.

Uitgangspunt 4: kostprijs basisaanbod €8,85 en €12,50

- Bij de kostprijs is rekening gehouden met de hierboven beschreven uitgangspunten: vve-niveau, 16 peuters per groep en een bezettingsgraad van 90%. De kostprijs varieert sterk per gemeente. Voor dit onderdeel is onderscheid gemaakt naar een landelijk gemiddelde kostprijs van €8,85 en een gemiddelde kostprijs van €12,50 voor de G4. De redenen waarom de kostprijs in de G4 hoger ligt zijn divers van aard. Een groot deel van het verschil is te verklaren uit een hoger (bovenwettelijk) kwaliteitsniveau: een hoger opleidingsniveau en hierdoor een hogere inschaling van pedagogisch medewerkers, meer taakuren voor kindvolgsysteem, handelingsplannen, samenwerking met het onderwijs, educatieve ouderactiviteiten, zorg en overlegstructuren in de buurt. Daarnaast heeft de G4 traditioneel meer peuterspeelzaalwerk, waardoor meer beroepskrachten onder Cao welzijn vallen die duurder is dan Cao kinderopvang. Een ander voorbeeld zijn de hogere huisvestingslasten voor de locaties in de grote steden.
- De G4/G37 hebben extra middelen gekregen om het bereik en het kwaliteitsniveau van de vve te verhogen.